

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2239

241

4-97

1903

1201'2

12001

2010

241
4-97 Հ Ի Մ Ո Ւ Ն Ք

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

Ե Ի

Կ Ր Օ Ն Ի

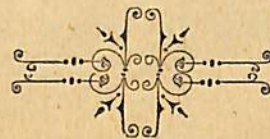
Հոգի—Ստորում—Հաշարք

ՄԱՍՆ Գ.

ՀԱՒԱՏՔ

Երեւելի Հոգեբաններու գրութիւններէն քաղելով, փոքրիկ տպոյց հասկնալի ոճի վերածուած ու յօրինուած

Պ Օ Ղ Ա Ս Ս Ա Ի Բ Ե Ա Ն Է

Կ. Պ Ա Լ Ի Ս

1903

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՍԱԳՍԵԱՆ

Կալաքա, Գուրգուկու խան, քիւ 7

ՊԼՈՒԽ Ա.

ZUHUSF ZHUSN YRONS

Մարդ ու է բանի մը անխախտ հաւատք ու
նենալու համար, պէտք է այն բանին ինչ ըլլալը
գիտնայ, անոր յատկութիւնը ու զօրութիւնը լաւ
ճանչնայ ու համոզուի և այնպէս հաւատայ:

Այս տեսակ հաւատք մը ոչ միշտ, ոչ չիսթ
և ոչ անհաստատ կ'ըլլայ:

Այլ կ'ըլլայ զօրաւոր և անխախտելի. որովհե-
տեւ գիտութեամբ ու համոզմամբ գոյացած է այդ
հաւատքը և հոգւոյն ստացուածքն եղած է:

Ասոր համար էր որ մենք նախ ինքզինքնիս՝
այսինքն ՄԱՐԳ. ԷՌԿԻՆ ինչ ըլլալը, յատկութիւն-
ները ու զօրութիւնները սկսեցինք մանրամասն
քննել ուսումնասիրել ու գտանք որ՝

Մարդն է ՀՈԳԻ ու ՄԱՐՄԻՆ ունեցող բարձր
ԷԱԿ մը, ՀՈԳԻՈՎ ԱՆՄԱՀ ու ՄԱՐՄԻՆՈՎ ՄԱՀ-
ԿԱՆՅՈՒ, ստեղծուած յաւիտենական երջանկու-
թեան համար:

Այս մշտնջենաւոր, անանց երջանկութեան ար-
ժանի ըլլալու համար պէտք է չարութիւնը և ա-
նիրաւութիւնը մերժել և միայն բարութիւնը, ճշ-
մարտութիւնը ու արդարութիւնը սիրել, ու կա-
տարել: Այս համոզմամբ, գիտակցութեամբ ու հա-

معارف نظارت جلیله سنک و مطبوعات داخلیه مدیریت بهیه سنک ۳۲۳
نومرولی و فی ۸ حزیران ۳۱۸ تاریخلو رخصتنامه سبیله طبع اولمشدر

62320
1038-74

և առքով առնենք ու Աստուածաշունչ Սուրբ գիրքը
և մարդուն ստեղծումը երբ կարգանք, այն ա-
տեն մեր համոզումը ու հաւատքն ալ աւելի պիտի
զօրանայ, որովհետեւ այս վիճակին բացատրութիւն-
ները ու պատճառները անոր մէջ պիտի սորվինք,
պիտի տեսնենք ու գիտակից պիտի ըլլանք:

ԳԼՈՒԽ Բ.

ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ ԵՐՁԱՆԿՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՒՏԻՆ ՄԷՋ

Աստուածաշունչ Սուրբ գիրքը մեզի կը սոր-
վեցնէ թէ՛ մարդս անմահ ստեղծուած է դրախտին
մէջ և հոն կատարեալ երջանիկ վիճակ մը ու-
նէր:

Այնտեղ փափկութեամբ և յաւիտենական եր-
ջանկութեամբ պիտի ապրէր իւր ստեղծող Տէր
Աստուածը օրհնելով ու փառաբանելով ու Անոր
Սուրբ կամբը կատարելով:

Այս յաւիտենական երջանկութեան ու փափ-
կութեան վիճակին յարմարցուած էին նաեւ մար-
դուն մարմինը ու դրախտին պողաբերութիւնը:

Մարդուն հոգին Աստուծոյ շունչը ըլլալով
նիւթեղէն չէ ու չէր, հետեւաբար կարելի չէ եղ-
ծանիլ ու մեռնիլ ուստի չքմահ էր ու է:

Իսկ մարմինը հոգէ ստեղծուած ու նիւթեղէն
էր ու մահուան ենթակայ:

Բայց Ամենակարողն Աստուած այն մահկանա-
ցու մարմնայն հոգեղէն յատկութիւն տուած էր:

Այնպէս որ անոր նիւթեղէն մարմինը հոգիով
պատած էր, որով ենթակայ չէր կրնար ըլլալ ոչ ցաւի
ոչ հիւանդութեան և ոչ ալ մահուան:

Դրախտը հոգեւոր մարդու մը երջանկութեան
ապրելու համար պէտք եղածը միայն կը բուսցու-
նէր:

Գեղեցիկ պողատու ծառեր կային հոն. բայց
մարդը աշխատութիւն չունէր անոնք անկելու ու
մեծցնելու:

Որովհետեւ դեռնէն շոգի մը կ'ելլէր ու դեռ-
նի բոշք երեսը կը ջրէր, տե՛ս Ծ՛ննդոց Բ. 566:

Ահաւատիկ այս էր մեր նախահայր Ադամին
և նախամայր Եւայի ստեղծուած ու դրախտին մէջ,
գրուած ատենին վիճակը:

Փափկութեան ու յաւիտենական երջանկու-
թեան վիճակ մը, որ հոգինիս անգիտակցաբար կը
տենջայ այս աշխարհիս մէջ ու չի կրնար գտնել:

Սակայն Ադամ և Եւա իրենց այս վայելքին
մէջ թերացան իրենց Արարիչ Տէր Աստուածը օրհ-
նելու և փառաբանելու նուիրական պարտաւորու-
թիւնը կատարել և հեռացան իրենց ստեղծողին
հետ ունեցած սիրոյ կապէն:

Աստուծմէ հեռացեալ այս վիճակնուն մէջ, ի-
րենցմէ առաջ ստեղծուած հրեշտակներուն մէջէն
Աստուծոյ երեսէն ինկած այն հրեշտակները ու-
րանք սատանայ է՝ կոչուին պատեհութիւն ու հա-

մարձակութիւն ունեցան մօտենալ Ադամայ և Եւայի ամենաստորին և ամենամարդ օձի կերպարանքով և հրապուրեցին անոնք Աստուծոյ պատուէրին հակառակը ընել:

Աստուծոյ պատուէրն էր չուտել բարոյ և գիտութեան ծառէն, անոնք կերան այն ծառին պտուղէն, գիտնալով որ կերած ատեննին մահուամբ պիտի մեռնէին, քանի որ Տէրն իրենց իմացուցած էր առաջուրնէ:

Այսպէս Ադամ և Եւա իրենց Արարիչ Աստուածը ձգելով յարեցան սատանային:

Հետեւաբար վաճառեցան դրախտէն և զըրկուեցան փափկութենէն և յաւիտենական երջանիկ վիճակէն և ըրին ինքզինքնին աշխատութեան, ցաւերու, հիւանդութեան և վերջապէս մահուան ենթակայ:

Ինչ որ է այս աշխարհիս վիճակը տես Ծննդոյ Գլ. Բ. 1էն 23 և Գլ. Գ. 1էն 24:

Ասկից կը յայանուի, որ մարդ նախ անմահ ու յաւիտենական երջանիկ վիճակի մէջ ստեղծուած է. յետոյ հեռացեր ու ձգեր է իւր Արարիչ Տէր Աստուածը, յարելով սատանային:

Հետեւաբար մարդս անգատ կամօք կորսնցուցած է իւր անմահութիւնը, երջանկութիւնը և ինկած է այս աշխարհիս անցաւոր անկեալ վիճակին, տենջարով միշտ երջանկութեան ու յաւիտենականութեան. բայց ի զուր, չի գտնէր:

ՊԼՈՒԽ Պ.

ԱՆԿԵԱԼ ՎԻՃԱԿԸ ՄԱՐԴՈՒՍ

Մարդուն այս աշխարհի մէջ ունեցած վիճակը անկեալ (ինկած) ու անցաւոր վիճակ կ'ըսուի:

Վասն զի փափկութեան և յաւիտենական երջանկութեան վիճակէն ինկաւ աշխատութեան, ցաւերու, հիւանդութեան և վերջապէս մահուան վիճակին, Աստուծմէ լքեալ երեսէ ձգուած եւ դարձեալ անոր համոզուած:

Երկիրն ալ կորսնցուց իր փափկութեան և յաւիտենական երջանկութեան համար ունեցած յատկութիւնը ու վիճակը:

Այնպէս որ երկիրը փուշ ու տատասկ բուսցընել սկսաւ ու այնքան տեսակ տեսակ խոշոգոտներ ելան մարդուս դէմ: որոնք բառնալու համար շատ աշխատանք պէտք եղաւ: Բանջարեղէնները ու կանանչեղէնները որ մարդուն սննդեանը համար կարեւոր էին, մարդուս աշխատանքին ենթակայ եղան:

Գետինը շոգիով ինքնին ջրուելու տեղ անձրեւի ու ձիւնի կարօտացաւ:

Երկիրը մշակման պէտք ունեցաւ: Վերջապէս մարդ իր հացը ճարելու ու ուտելու համար պարտաւոր եղաւ աշխատիլ և իր ճակտին քրտին պիտի Տես Ծննդոյ Գ. 17—19:

Մարդիկ այս վիճակին մէջ հետզհետէ սկսան շատնալ ու չարութիւնն ալ սիրել, փոխանակ աշխատութիւնը սիրելու. սիրեցին չարութիւնը այնպէս որ չմնաց չարութիւն որ չգործէին, անոնց խորհուրդներն ու գաղափարները չարութիւն էին միայն:

Աստուած տրտմեցաւ ու զղջաց մարդը ստեղծած ըլլալուն համար եւ որոշեց երկրիս վրայէն գնալինը ընել մարդը ու բոլոր անասունները:

Ուստի երկրիս վրայ քառասուն օր եւ քառասուն գիշեր անձրեւ եկաւ ու ջրհեղեղ եղաւ:

Երկրիս վրայ չարժող ինչ որ կար՝ մարդ, թռչուն եւ բոլոր կենդանիները ջրով խղզուեցան ու բնաջինջ եղան:

Իսկ ի Նոյ Նահապետ անուն բարի և արդար մէկէ մը, որուն Աստուած պատուիրեց չափը, ձեւը տարողութիւնը ցուցնելով տասրան մը շինել ու իր ամբողջ ընտանիքովը անոր մէջ ապաւինիլ:

Նաեւ ամէն կենդանիներէ ու թռչուններէ երկերկու հատ ընդունիլ տապանին մէջ որոնք պիտի դային Աստուծոյ հրամանաւը:

Այսպէս Նոյ ամբողջ ջրհեղեղին ժամանակ տապանին մէջ մնաց եւ ազատեցաւ ջուրերուն մէջ խղզուելէն. տես Ծննդոց Զ. 9—22 է. 1—24 է. 1—22 և թ. 1—29:

Եւ ջուրերուն երկրիս երեսէն ցամքելէն յետոյ Նոյ Աստուծոյ հրամանաւը տապանէն դուրս ելաւ իր որդիքներովը, թոռներովը, անոնց կիներովը ու տապանին մէջի եղած ամբողջ կենդանիներուն ու թռչուններուն միասին:

Նոյ սեղան մը շինեց եւ Տէր Աստուծոյ մաքուր կենդանիներէն ողջակեզ ըրաւ. շնորհակալութիւն ու գոհութիւն մատոյց Աստուծոյ:

Աստուած ողջակեզն ընդունեց ու ըսաւ՝ ալ ասկէ յետոյ ջրհեղեղ չընեմ մարդուն խորհուրդը իր մանկութենէն չար է:

Քանի որ երկիրը մնայ անպակաս պիտի ըլլայ սերմու հունձք, ցուրտ ու տաք, ամառ ու ձմեռ, ցերեկ ու գիշեր:

Աստուած օրհնեց Նոյ Նահապետը ու անոր որդիները. տես Ծննդոց Գլ. Թ. 1—29:

Նոյին սերունդը աճեցան ու շատցան. տես Ծննդոց Գլ. Ժ. և ԺԱ:

Նոյէն ետքը Աստուծոյ ամենահաճոյ և ամենասիրելի եղաւ Հայր Աբրահամ որ իր Աստուածպաշտութեամբը գերազանցեց Նոյ Նահապետը և Աստուծոյ հրամանը սիրով յանձն առաւ իր մէկ հատիկ իսահակ որդին ողջակեզ ընել:

Բայց Աստուած չթողուց և միայն զինքը փորձելու համար հրամայած ըլլալը իմացուց Տէր Ծննդոց Գլ. ԺԲէ մինչեւ Գլ. ԻԵ:

Ուստի Աստուած օրհնեց Աբրահամը, իր որդին և անույ յաջորդող սերունդը:

Աստուած Աբրահամի սերունդը իր մասնաւոր ժողովուրդը ընտրելով, զանոնք պաշտպանեց և գեղեցիկ ու բարեբեր առատ երկիրներու տէր որաւ Տէր Ծննդոց Գլ. ԻԶէ մինչեւ Գլ. ԻԸ:

Մովսէս մարգարէի ձեռք զանոնք եղիպտոսէն հանեց ուր շատ կը նեղուէին, կարմիր ծովէն ու անապատներէն անցունելով Քանանու պտղատու ու մեղրաշատ երկիրը բերաւ ու տեղաւորեց:

Մովսէս մարգարէի ձեռամբ Տասնաբանեայ Պատուիրանքները տալով իւր սուրբ կամբը խիստ մօտէն անոնց յայտնեց:

Աղօթելու, ողջակէզ մատուցանելու, քառութիւն ստանալու համար, անոնց տապանակի խորանի ու սեղաններու ձեւեր տուաւ:

Քահանայութեան աստիճան տուաւ և իր Սուրբ ներկայութիւնը յիշեցնող Սրբութիւն Սրբութեանցի նշանագիրը գրուեցաւ:

Տասնաբանեայ պատուիրանքէ զատ, դատաստանական, ընտանեկան և առողջապահական օրէնքներ գրուեցան:

Պակաս բան մը մնացած չէր և այս օրէնքներու գործադրութեամբ մարդ վրկուած էր թէ հոգեւորապէս և թէ մարմնաւորապէս:

Ասոնց ամէնքն ալ գրուած են խիստ մանրամասնօրէն Ծննդոց, Ելից, Ղեւտացոց և Օրինաց Գիրքերուն մէջ:

Բայց չարմիտ և խստասիրտ հրեայ ժողովուրդը չէր ուզեր Աստուծոյ կամբը կատարել և անոր պատուէրներուն հնազանդիլ:

Աւելի կ'ուզէր կուռք մը, չաստուած մը ունենալ որ զիրենք կառավարէ իր ներկայութեամբ:

Եւ պատահութիւն գտածնուն պէս, կուռք մը կը յինէին ու կը պաշտէին կայստառակօրէն:

Հրեաներու մէջ գտնուած այնչափ մարգարէներ և սուրբ անձեր որոնք շարունակ կը խրատէին, կը յանդիմանէին, կ'անիծէին և կը պատժէին զանոնք. բայց նորէն կառապաշտութիւնը աւելի կը սիրուէր:

Ուստի Աստուած անոնք իրենց բարձր աստիճանէն վար իջեցուց, ջրուեց եւ ազիտութեան մատնեց:

Ասոնց ամէնքն ալ պիտի տեսնէք Աստուածաշունչ Սուրբ գիրքին մէջ գիրք Ելիցէն սկսեալ Հին Կտակարանի վերջերք:

Որտուած Աբրահամի եւ մարգարէներու միջոցաւ խոստացած իր միածին որդին Յիսուս Քրիստոսը խրկել աշխարհ իբր նոր Ադամ, եւ Անով աշխարհը ազատել սատանայի գերութենէն: Յիսուս Քրիստոսի հաւատալով կ'ըլլանք Քրիստոնեայ և երրորդութեան Հօր, և Որդւոյ, և Հօգւոյն Սրբոյ անունով մկրտուելով կ'արժանանանք արքայութեան, երբ նոր Կտակարանի պատուէրներն կատարուած ենք ճշմարիտ Քրիստոնէի մը պէս:

ՊԼՈՒԹ Գ.

ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹԵԱՆ ՎԻՃԱԿ

Քրիստոնէութեան վիճակը՝ դրախտէն ինկած վիճակի փոփոխութեան, վրկութեան և յաւիտենական երջանկութեան հասնելու վիճակին վերականգնումն է:

Ամենաբարին Աստուած Աբրահամին և իր սիրելիներուն ու մարդարէններուն տուած խոստմանը համեմատ իր միածին Որդին Յիսուս Քրիստոս աշխարհ խրկեց, որ կատարեալ մարդու պէս իբրեւ նոր Ագամ'ներկայացաւ:

Նա գործով ցցուց աշխարհի թէ մարդ պէտք է աշխարհի անցաւոր փառքերուն հարստութեան կարեւորութիւն տար, և ինքզինքը զոհել անոնք ձեռք բերելու համար: Ապա պէտք է նըպատակ ունենալ Աստուածային յաւիտենական երջանկութիւնը ձեռք բերել, որ կարելի է միայն Աստուծոյ հաճոյ եղածներն կատարելով:

Այն երջանիկ վիճակը կը վայելէր մարդս, երբ ստեղծուեցաւ և որ Ագամ' և Եւա ինչպէս գիտէք կորսնցուցին զայն իրենց կամքով, սատանային հրապուրիչ խօսքերը մտիկ ընելով և Աստուծոյ պատուէրին հակառակ գործելով:

Ուստի մենք պէտք է մեր խղճի ձայնը լուսենք, աղօթենք և նախ խնդրենք Աստուծոյ Արքայութիւնը, ինչպէս որ գրուած է «Հայր Մեր» «Տերունական» աղօթքին մէջ, որ բրիտանոնեայի մը բոլոր փափաքներն ու պէտքերը կը պարունակէ և Յիսուսի սորվեցուցած աղօթքն է: Ան սորվեցուց մեզի ըլլալ հեղ ու խոնարհ, չարութենէ հեռանալ և ամենեւին չարութեան դէմ չարիք չընել, ապա եթէ կարելի ըլլայ չարութիւնը չլիշելով չարութեան փոխարէն բարիք ընել մանաւանդ բարիքի փոխարէն՝ անպատճառ բարիք չըսպասել:

Կիրքով ամենեւին չգործել, համբերող և ներող ըլլալ:

Ինչ որ կ'ուզես, որ ուրիշը քեզի ընէ՝ նոյնը ըրէ դու ալ ուրիշներուն: որովհետեւ մենք ամենքս եղբայր ենք իրարու: Մտաթէոս Գլ. Ե. եւ Ը. եւն: Մենք ազանիի պէս միամիտ ու օձի պէս խորագէտ ըլլալու ենք: Պէտք է մէկը չիմանայ մեր ըրած բարիքը, աջ ձեռքին տուածը ձախը գիտնալու չէ:

Ամէն բարիք ազանիի պէս միամտութեամբ գործելու ենք առանց բան մը սպասելու մեր ըրած աղէկութիւնը չի յայտնելով: Օձի պէս ալ խորագէտ ըլլալու ենք չխաբուելու համար ուրիշներէն: Չըլլայ որ մեր միամտութիւնը չարաչար գործածեն ուրիշները:

Անոր համար բաց աչքով ու ուշադրութեամբ գործելու ենք, որ չխաբենք ուրիշները, նոյնպէս ալ չխաբուինք ուրիշներէն:

Խափել ու խաբուիլ երկուքը մէկ մեղք կը նկատուի:

Ինչ որ ուղղութիւն և արդարութիւն է երկու կողմին համար զայն միայն գործելու ենք:

Ասոնք այնպիսի պատուէրներ և սկզբունքներ են, որ մարդուն խիղճը կը թելադրէ մեզ եւ զանոնք գործած ստեղծելիս հօգիւնիս կը հրճուի ու կը բարձրանայ:

Սակայն մենք տկար ու տգէտ ենք և բնութեամբ չարին հետամուտ, ուստի աշխարհային նըկատումներ ու առարկութիւններ չեն թողուր որ

այս ամէնը սիրով կատարենք, հետեւաբար պէտք է ազօթքով զօրանալ, որպէս զի Աստուածային պատուէրները կարողանք կատարել յաղթել Յիսուս Քրիստոս այս ամէնը ստիպեցուց և իւր Աստուածային զօրութիւնը յայտնեց մարդուս հրաշքներ ընելով:

Մեռելներ ողջնցուց, ի ծնէ կոյրը բժշկեց. հովին ու ծովին սաստելով հանգարտեցուց. ծալին վրայ քաշեց, այլակերպեցաւ. ապագային ըլլալիքները դուշակեց:

Իր խօսքերը ու քաջագները իր կարողութիւնը, զօրութիւնը ու կատարեալ զիտութիւնը կը յայտնէին:

Այնպէս որ Հրէից ամէնէն զիտունները, բարբիններն ու օրէնագէտներն անգամ կը հիանային ու կը դարմանային թէ այս խօսքերն, քարոզներն ու վազգագետութիւնները ուրիշ ստիպած կրնայ ըլլալ:

Իր հակառակորդներն ու նախանձողները բան մը չէին կրնար գտնել զինքը պախարակելու ու յանցաւոր ընելու համար:

Իր դէմքին վրայ կը փայլէին Աստուածային զօրութիւն, սէր, շնորհք եւ ճշմարտութիւն:

Որովհետեւ Աստուած էր Նա:

Իր Աստուածութեան հաւատացողը սրբեց Ագամական ժառանգական մեղքէն Հօր Աստուծոյ տրեւգիւր եւ իրեն եղբայրակից ըրաւ և երկնից Արքայութեանը ժառանգորդ:

Աստուծան մեզ ու յարմար է մասն կանն

ազգը փրկելու համար իբրեւ ողջակեղ քառութեան ինքզինքը զոհ մատոյց:

Թոյլ տալով որ Հրեայ նախանձողները յայտնի խաբութեամբ զինքը Աստուծոյ դէմ հայոյիչ համարեն, չարչարեն ու խաչը հանեն:

Ճշմարիտ Փրկիչ ըլլալը կրկնակի հաստատեց չարչարուելէն, խաչուելէն, մեռնելէն ու թաղուելէն երեք օր ետքը մեռելներէն յարութիւն առնելով:

Քառասուն օր աշխարհի վրայ կեցաւ ու իր առաքեալներուն պատուիրեց աշխարհիս ամէն կողմ երթալ ու աւետարանը քարոզել:

Ըսաւ նաև թէ՛ աշխարհիս վերջը կրկին պիտի գայ Աստուածային փառքով ու զօրութեամբ. խոստանալով իրեն հաւատացողները ու ընտրեալները ժողուել արքայութեանը մէջ, որոնք յաւիտենական երջանկութիւն պիտի վայելէն:

Քառասուն օրէն յետոյ առաքեալներուն առջեւ երկինքը համբարձաւ եւ Հօր Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ: Յիսուսի կրկին գալուստը պիտի ըլլայ աշխարհիս վերջը՝ դատաստանին օրը:

ԳԼՈՒԽ Ե.

ՀԱՅ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՀԱՒԱՏՈՅ ԴԱՒԱՆԱՆՔԸ

Ահաւատիկ Հայ Եկեղեցւոյ Հաւատոյ Դաւա-
նանքը որուն վրայ հիմնուած է մեր Քրիստոսնէա-
կան կրօնը: Ամէն Հայ անհատ պէտք է կա-
նուխէն սորվի ու գիտնայ հանգանակը անոր նշանա-
կութեամբը ու իմաստովը:

Հ Ա Ն Գ Ա Ն Ա Կ

Հաւատամք ի մի Աստ.
ուած ի Հայրն ամենակալ.
Արարիչն երկնի եւ երկրի
երեւելեաց եւ աներեւութից.
Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քր.
բիստոս Որդին Աստուծոյ
Ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ
միաձնի այսինքն էութենէ
Հօր:

Աստուած յԱստուծոյ,
լոյս ի լուսոյ, յԱստուծոյ ճշշ-
մարտէ ծնունդ եւ ոչ արա-
րած:

Նոյն Ինքն ի բնութենէ
Հօր, որով ամենայն ինչ ե-
ղեւ յերկինս եւ ի վերայ
երկրի երեւելիք եւ անե-
րեւոյթ:

Որ յաղագս մեր մարդ-
կան եւ վասն մերոյ փրկու-

կը հաւատանք մէկ Աս-
տուծոյ Ամենակարող Հօր,
երկինքի ու երկրի, տեսալի-
ներու ու անտեսանելիներու
ստեղծողին:

Կր հաւատանք եւ մէկ
Տէր Յիսուս Քրիստոսին, Աս-
տուծոյ Որդիին, որ Հօր Աս-
տուծմէ ծնած է Միաձին
այսինքն Հօր էութենէն է:

Աստուած է Աստուծմէն,
լոյս է լոյսէն, ճշմարիտ Աս-
տուծմէ ծնած է եւ ոչ ստեղ-
ծուած:

Նոյն Ինքն Հօր Աստուծոյ
բնութենէն է, որով ամէն
բան ստեղծուեցաւ թէ եր-
կինքի մէջ եւ թէ երկրի
վրայ, թէ տեսանելիները եւ
թէ անտեսանելիները:

Որ մեզ մարդոցս հա-
մար ու մեր փրկութեանը

նացաւ, մարդացաւ, ծնաւ մարմին առաւ, մարդ եղաւ,
կատարելագլէս ի մարիամայ
սրբոյ կուսէն հողւոյն սրբ-
բով: Որով էաւ զմարմին
զհողի եւ զմիտս եւ զամե-
նայն որ ինչ է ի մարդ ճշշ-
մարտագլէս եւ ոչ կարծեօք:

Չարչարեալ, խաչեալ,
թաղեալ, յերրորդ աւուր
յարուցեալ, ելեալ յերկինս
նստաւ ընդ աջմէ Հօր:

7038-74

Գալոց է նովին մարմ-
նոյն եւ փառօք Հօր դա-
տել զկենդանիս եւ զմեռ-
եալս որոյ թագաւորութեան
ոչ գոյ վախճան:

(1) Հաւատամք ե ի սուրբ
Հոգին յանեղն ե ի կատար-
եալն որ խօսեցաւ յօրէնս ե
ի մարգարէս ե յաւետա-
րանս:

մարմին առաւ, մարդ եղաւ,
ու ծնաւ կատարեալ կերպով
սուրբ կոյս Մարիամէն հող-
ւով սրբով: Որով առաւ
մարմին, հողի ու միտք ու
ամէն ինչ որ կայ մարդուս
վրայ, ճշմարիտ կերպով ու
ոչ թէ կարծիքով:

Չարչարուեցաւ, խաչ-
ուեցաւ, թաղուեցաւ, եր-
րորդ օրը յարութիւն առաւ
ե նոյն մարմինովը երկինք
եջնելով նստաւ Հօրը աջ
կողմը:

Պիտի գայ նոյն մարմի-
նով ու Հօրը փառքովը, դա-
տելու համար ողջերը ու մե-
ռածները անոր թագաւորու-
թեանը վերջ չ'կայ:

Կր հաւատանք սուրբ հո-
գին այն որ ստեղծուած չէ
ու կատարեալ Աստուած է,
որ խօսեցաւ, օրէնքներու
մարգարէներու ու Աւետա-
րաններուն միջոցաւ:

(1) Երրորդութիւն. Աստուած մի է, բայց երեք
անձինք ունի իրարմէ կատարելագլէս զանազանեալ:
Հայր Աստուած, Որդին Աստուած, Հոգին Աստուած:
Այս երեքը անբաժանելի էութեամբ մի Աստուածու-
թիւն է: Ուրեմն Աստուած մի է երեք իրարմէ անբաժա-
նելի անձնաւորութեամբ: Այս բանը մարդկային խելքէն
ու հասկողութենէն բարձր է կատարելագլէս հասկա-
լու համար: Պէտք է Աստուածային անհուն կատարե-

Որ էջն ի յորդանան, քարոզեաց զԱռաքեալն և բնակեցաւ ի սուրբն:

Հաւատամք և ի մի միայն Ընդհանրական և Առաքելական եկեղեցի ի մի միջր-տութիւն, յապաշխարհութիւն ՚ի քառութիւն և ի թողութիւն մեղաց:

(¹) Ի յարութիւն մեռելոց, ի դատաստանն յաւիտենից, հոգւոց և մարմնոց, յարքայութիւն երկնից և ի կեանն յաւիտենականս:

լութիւն ու գիտութիւն ունենալ զանազանելու համար մինչդեռ մարդուս գիտութիւնը սահմանափակ ու նուազ է, թէև մեր անձին վրայ ալ կը տեսնենք այս անհասանելի խորհրդոյն մէկ նշոյլը, Հոգի, միաք և բանականութիւն, որ իրարմէ ալ և ալ զօրութիւններ են Հոգիէն անբաժանելի, նոյնպէս Արեւու վրայ Արեւ, լոյս և ջերմութիւն, որոնք երեք զօրութիւններ են անբաժանելի Արեւէն: Քրիստոնեան պէտք է կատարելապէս հաւատայ երրորդութեան, որովհետև Աստուած ինքն յայտնած է:

(¹) Երբ մարդս կը մեռնի հոգին երկինք կը վերանայ, որովհետև աննիւթ է ան, և չ'կրնար փոխուիլ ու մեռնիլ. իսկ մարմինը՝ նիւթեղէն ըլլալով, կը մեռնի ու հողը կը թաղուի: Յարութեան օրը մարմինն է որ յարութիւն պիտի առնէ հոգիին հետ միանալու համար. բայց յարութիւն առած ատեն ոչ թէ այս աշխարհիս վրայ ունեցած հողանիւթ մարմինն է որ յարութիւն պիտի առնէ, այլ անմահ և անսպական մարմին, Քրիստոսի յարութիւն առնելէն յետոյ ունեցած մարմնոյն պէս: (Ա. Կորնթագիս Գլ. ԺԵ. 12—58):

Որ իջաւ Յորդանան գետը, քարոզեց Առաքեալը ու սուրբերուն մէջը բնակեցաւ:

Կը հաւատամք նաեւ միայն Մի, Ընդհանրական և Առաքելական եկեղեցիին, մէկ մկրտութեան ազալ-խարհութեան, մեղքերու քաւութեան և թողութեան:

(¹) Մեռելներու Յարութեան հոգիներու և մարմններու վերջին Դատաստանին երկնիքի Արքայութեանը և Յաւիտենական կեանքին:

ԳԼՈՒԽ Զ.

ԱՄՓՈՓՈՒՄ ԿԱՍ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Մենք ամբողջ Հայքս, Հայ. Ս. եկեղեցւոյ մկրտութեամբը մկրտուած՝ Քրիստոնէութիւնը ընդունած, ու Հայ եկեղեցւոյ անդամ եղած ենք և իրարու եղբայր:

Մկրտութիւնը՝ այն սրբազան խորհուրդն է, որ կը ջնջէ Ոգամային կամ սկզբնական մեղքը, և կը ընէ զմեզ Աստուծոյ սրբեգիր, Քրիստոնեայ և եկեղեցւոյ անդամ:

Մկրտութեամբ Հոգին Սուրբ կ'աճեցնէ իւր շնորհքը մեր մէջ և կը զօրացնէ մեզ Քրիստոնէական հաւատքը դաւանելու:

Ուրեմն մեր Քրիստոնէութիւնը կ'սկսի մեր մկրտութեան օրէն:

Եկեղեցիին ու է պատճառի համար չ'կրնար մեզմէ մէկը զրկել Քրիստոնէութենէ, և կը մկրտէ կնքահօր միջնորդութեամբ:

Մեծ է կնքահօր մը պարտականութիւնը. որովհետև ան է երաշխաւոր մկրտուելիք երախային, և անոր հոգեւոր հայրը կը սեպուի:

Կնքահայրը պարտաւոր է հսկել իր սանին Քրիստոնէական կրթութեան վրայ, խրատել, ճշմարտութիւնը սորվեցնել և ուղիղ ճամբուն մէջ դնել, և իրրեւ հոգեւոր հայր պէտք եղած ատեն:

Մենք ալ պարտաւոր ենք մեր չափահասութեան ժամանակին կնքահօր միջոցաւ ընդունած հաւատքնուս տէրն ըլլալ, ճանչնալ և մնալ և յարգել մեր կնքահայրը :

Քրիստոնէութեան ոգին Սէր է :

Սէրն Աստուծոյ կը բղխի և ինքը տուած է սիրոյ օրինակը :

Նա անհուն սիրով մարդոց փրկութեան համար իւր միածին որդին Յիսուս Քրիստոս զրկեց աշխարհ ուր չարչարուելով, խաչուելով և արիւն թափելով եղաւ քաւութեան զօհ, որոյ արդիւնքը եղաւ սրբել ու մաքրել զմեզ Ագամական սկզբնական և ժառանգական մեղքէն և սատանային գերութենէն :

Եւ այնչափ բարձրացուց և մօտեցուց մարդս Արարչին՝ որ մինչեւ անգամ որդեգիր և իրեն եղբայրակից բրաւ :

Ի՞նչ անհուն, բարձր և սուրբ սէր :

Յիսուս Քրիստոսի քարոզներուն բուն նպատակն էր սէրը :

Ահաւասիկ ատնցմէ գլխաւորները :

«Սիրէ՛ քու ընկերդ քու անձիդ պէս» :

«Սիրեցէ՛ք մէկըմէկ» :

«Ոչ թէ միայն քեզ սիրողը սիրելու ես, այլ հեթանոսներն ալ կընեն, այլ թշնամիներդ անգամ պէտք է որ սիրես» :

«Բարի ըլլէ քեզ ատողներուն» :

«Ինչ որ կ'ուզես որ ուրիշները քեզ ընեն նոյնը սոք ուս ալ անոն» :

«Փոխիր չարէն և մի՛ հակառակի՛ր չարին» : չէպ
«Չարիքին դէմ ամենեւին չարիք չ'ընես» :
նայէ որ բարիք ընես» :

«Չարեաց դէմ ամենեւին վրածխնդիր չ'ըլլաս ալ Աստուծոյ յանձնէ. սրովհետեւ նա է վրէժխնդիրը» :

«Եղի՛ր հեղձ խոնարհ՝ համբերող և ներողամիտ» . եւն. եւն. եւն. :

Քրիստոնէական հաւատքին ոգին ու հիմն ինչպէս ըսինք Սէր է :

Քրիստոնէական հաւատքը կ'սկսի Աստուծային սուրբ սիրով և այս սուրբ և բուռն սիրով հոգիներն կը միանայ ու կը կապուի մեր ստեղծող Աստուծոյ հետ :

Այն ատեն պայծառ կը տեսնենք բարին ու չարը, ճշմարտութիւնն ու զեղեցիկը ու ազեղը :

Այս սուրբ ու զօրաւոր սիրով պէտք է աշխատինք գործել ինչ որ բարի, ճշմարիտ և զեղեցիկ է : Խիղճներնիս ալ այս սիրոյ ուղիղ կէտը առած ըլլալով կ'ուզէ և կը հրճուեցնէ զմեզ երբ կը գործենք միայն բարին, ճշմարիտը ու զեղեցիկը, և ընդ հակառակը կը տանջէ զմեզ երբ հակառակը գործենք :

Բայց որովհետեւ մարդ տգէտ, տկար ու ծնունդէն բնազդ մտնց ենթակայէ, և քանի որ աշխարհիս փորձութիւնները բազմաթիւ և հրապուրիչ են, դժուար է մեր սիրոյ պարտաւորութիւններն ուղիղ ու անթերի կատարել առանց Աստուծային շնորհաց օգնութեան :

Առաջին պէտք է միշտ աղօթենք որ Աստուած պարգևէ մեզ իր շնորհքը, որպէս զի զօրանանք և իր շնորհքին զօրութեամբ շարութիւնը և տղերութիւնը մերժենք և միայն գործենք բարութիւն ու արդարութիւն:

Եւ եթէ սխալմամբ կամ անգիտութեամբ մեր այս պարտաւորութեանց մէջ թերանանք խղճի դէմ գործ մը գործելով խկոյն պէտք է զղջանք:

Մեր գղջումը անկեղծ ու ճշմարիտ ըլլալու է, և երբ մէկու մը դէմ զրկանք կամ անիրաւութիւն ըրած ենք, արդարութեամբ հատուցանելու ենք, և զրկեալին սիրաբ շահելու ու ներողութիւն խնդրելու ենք:

Մենք եկեղեցւոյ անդամ ըլլալով ամէն օր և մասնաւորապէս կիրակի և սրբաղան օրերը, անպատճառ եկեղեցի երթալ պարտաւոր ենք, Աստուածային աղօթքներու և ընդհանուրին փառաբանութեանց մասնակցելու ենք:

Ուն հրապարակային աղօթքներն ու փառաբանութիւնները մարդու հոգին մինչեւ երկինք կը բարձրացնեն ու Աստուածային զօրաւոր շնորհքով կը լեցունեն:

Յիսուս Քրիստոսի անօրէնութեան և պատուէրներուն համաձայն եկեղեցին մեզաց քաւութեան և թողութեան համար խոստովանանք և հաղորդութիւն սահմանած է, և մենք պարտինք հլութեամբ հնազանդիլ:

Եկեղեցին է որ կ'սպասէ մեր հոգեկան ցա-

Եւ մենք եկեղեցւոյ անդամ ըլլալով մեր անգամակցութեան պարտականութիւնը հանդէպ եկեղեցւոյ պարտաւոր ենք միշտ կատարել:

Սյո երեք տետրերը որ հրատարակեցինք ՀՈԳԻ ԱՍՏՈՒԱԾ և ՀՍԻԱՏՅԻ անունով, ճանչցուցին ձեզ բարոյականութեան և գիտութեան և կրօնի հիմունքը, արդ՝ պիտի կրնաք լաւապէս ըմբռնել Ս. Գիրքը որոյ համառօտութիւնն ամփոփուած է ՀԻՆ և ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊՕՏՄՈՒԹԵԱՆ մէջ:

2239

« Ազգային գրադարան

NL0029199

US

2180